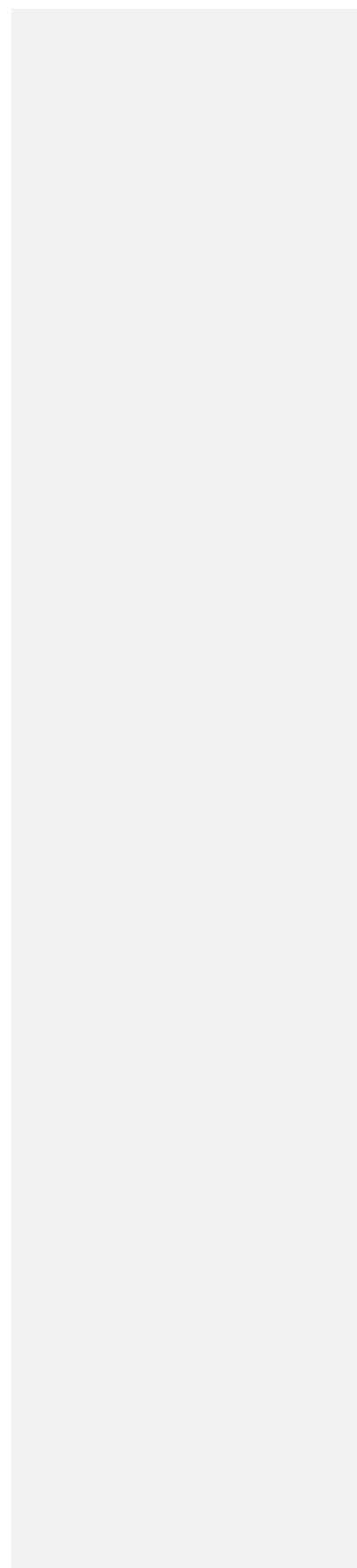

کلیات و سرفصل‌های «دوس سطح ۳»

«زبان و ادبیات عربی»

کلیات و عناوین دروس رشته «زبان و ادبیات عربی» در سطح سه^۱

ماده ۱. عنوان رشته:

عنوان رشته عبارت است از «زبان و ادبیات عربی»

ماده ۲. تعریف:

سطح سه آموزشی - پژوهشی رشته «زبان و ادبیات عربی»، سطحی از تحصیلات حوزوی است که در آن طلبان، مبانی، مکاتب، آراء، مسائل و روش‌های مربوط به آن رشته را در حد شناخت،^۲ فرا می‌گیرند و توانایی پاسخ‌گویی به نیازهای علمی در سطح نیمه‌تخصصی این رشته را کسب کرده و پس از دفاع از پایان‌نامه، دانشنامه سطح سه رشته «زبان و ادبیات عربی» را دریافت می‌کنند.

^۱. شماره مصوبه: ۲۶۷، جلسه: ۴، ۶، ۷ و ۸ (شورای گسترش)، تاریخ جلسه: ۱۴۰۲/۰۳/۰۸، تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۲/۰۳/۲۱

^۲. سطح شناخت، سطحی است که در آن اهداف ذیل در متعلم محقق گردد:

الف. اهداف شناختی شامل فهم مفاهیم اصلی و اصطلاحات اساسی علم با تکیه بر مبادی تصویری، آشنایی با مفاهیم فرعی و جزئی علم، فهم مسائل و قواعد اساسی علم با استناد به مبادی تصدیقیه، فهم مسائل و قواعد فرعی و کاربرد علم، فهم ساختار خرد و تفصیلی علم در قالب کتاب و فهم تحلیل روابط (علت ترتب مباحث بر یکدیگر)

ب. اهداف مهارتی: که مشتمل است بر:

توانایی بازگویی: توانایی بیان مطالب متن به زبان خود، توانایی تلخیص از طریق تشخیص عناصر اصلی از فرعی و توانایی توضیح از طریق ارائه نمونه‌ها و شواهد، توانایی بازگویی مسئله‌ای که با عبارات فنی یا انتزاعی داده شده است به عبارات محسوس یا کمتر انتزاعی، توانایی بازگویی بخشی طولانی از یک مطلب به اصطلاحاتی خلاصه‌تر یا انتزاعی‌تر، توانایی بازگویی رابطه موجود بین عناصر یک متن (مانند ایجاد نمادها، جدول‌ها و نمودارها)، توانایی ترجمه از زبان عربی به زبان فارسی در حد جملات؛

توانایی کاربرد: توانایی تطبیق قواعد جزئی بر موارد، توانایی قرائت متن با اعراب صحیح، توانایی فهم متون متوسط عربی، توانایی تشخیص انواع تعاریف مطرح شده در متون، توانایی تطبیق انواع استدلال‌ها.

ماده ۳. اهداف:^۳

۱. تعمیق مبانی اعتقادی و ایجاد زمینه تعالی معنوی و اخلاقی؛
۲. شناخت مبانی، مکاتب، آراء، مسائل و روش‌های مربوط به رشته زبان و ادبیات عربی؛
۳. تقویت توان پژوهش در حد تحلیل و بررسی تطبیقی مسائل مرتبط با رشته زبان و ادبیات عربی؛
۴. ایجاد توان پاسخگویی به نیازهای علمی و مسائل رشته زبان و ادبیات عربی در حد تحلیل، تبیین و ترویج؛
۵. ایجاد توان تدریس در سطح دو و سطوح هم‌تراز؛
۶. آماده‌سازی برای ورود به مقاطع تحصیلی بالاتر.

ماده ۴. ضرورت:

زبان و ادبیات عربی و فنون وابسته به آن از جمله علوم پایه در منظومه معارف اسلامی است که همه علوم اسلامی در سطوح مختلف به نوعی وامدار آن می‌باشند و آموزش و پژوهش مناسب آن می‌تواند به رشد و بالندگی بیشتر در همه رشته‌های علوم اسلامی همچون تفسیر و علوم قرآن، حکمت و فلسفه اسلامی، علوم حدیث و فقه و سایر فنون و معارف بیانجامد. از این رو مبلغان، مدرسان و محققان علوم دینی جهت درک و انتقال صحیح معارف دینی، به یادگیری این علم نیاز دارند.

همچنین نیاز به تربیت پژوهشگران، محققان و مدرسانی که در زمینه ادبیات، ممحض باشند و بتوانند این علم را همانند گذشتگان پیش ببرند و در تدوین کتب درسی و به‌روزرسانی این علم کارآمد باشند، از جمله دلایل ضرورت ایجاد این رشته می‌باشد.

ماده ۵. سیاست‌ها:

تأکید بر استفاده از متون آموزشی اصلی، متقن، جامع و کاربردی در حد دوره؛

اهتمام بر درک و بکارگیری متون و منابع در حد دوره؛

توجه به اقتضانات و نقش محوری بانوان در تحکیم خانواده در محتوا و اجرای برنامه‌های درسی؛

^۳. علاوه بر اهداف ذکر شده در الگوی مصوب، هر رشته و گرایش پیشنهادی نیازمند اهداف خاص به خود می‌باشد.

اهتمام به تعالی اخلاقی و معنوی طلاب؛

توجه به تقویت استقلال فکری و اعتماد به نفس در مسائل علمی؛

اولویت دادن به آموزش موضوعات اصلی رشته زبان و ادبیات عربی؛

تأکید بر توسعه آموزش‌های پژوهش محور؛

تأکید بر حفظ سنت‌های اصیل حوزوی ضمن بهره‌گیری از روش‌های کارآمد آموزشی به ویژه روش مشارکت

فعال با استفاده از فناوری‌ها و روش‌های نوین و مؤثر در آموزش و پژوهش؛

تأکید بر پویایی برنامه‌های آموزشی و پژوهشی و توجه به نیازهای روز؛

توجه به استعدادسنجی طلاب در زمینه تحقیق، تبلیغ، تدریس و مدیریت در طول دوره؛

جهت‌دهی محتوای دروس و فرآیند آموزش به سمت تولید دانش اسلامی؛

توجه به مباحث و مسائل جنسیتی در طراحی عناوین و اهداف دروس و سرفصل‌ها.^۴

ماده ۶. طول دوره و نظام آموزشی:

نظام آموزشی رشته «زبان و ادبیات عربی»، نیم‌سال‌ی واحدی است و طول دوره، با احتساب پایان‌نامه و بدون احتساب

مرخصی، حداقل ۵ نیم‌سال و حداکثر ۱۱ نیم‌سال است.

ماده ۷. شیوه اجرا:^۵

شیوه اجرای دوره به صورت حضوری ■ یا نیمه‌حضوری □ است.

^۴ . براساس تصمیم ۴۳ (دوره سوم) شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خواهران مقرر گردید تا زمان فراهم شدن زیرساخت‌های

لازم جهت اجرای این بند، صرفاً مباحث و شبهات سنتی مربوط به جنسیت و زنان بصورت اقتضائی و متناسب با رشته مطرح گردد.

^۵ . تعریف: به روش‌های تعلیم و تربیت در حوزه‌های علمیه خواهران اطلاق می‌شود که بر اساس میزان حضور در محضر استاد و فضای

حوزه‌های علمیه به صورت حضوری و نیمه‌حضوری قابل اجرا می‌باشد.

ماده ۸. شرایط پذیرش:

احراز صلاحیت‌های عمومی (اعتقادی، فکری، شخصیتی، سیاسی و اخلاقی) بر اساس آیین‌نامه‌های مصوب؛

دارا بودن مدرک علمی سطح دو؛

قبولی در آزمون ورودی؛

قبولی در مصاحبه علمی.

ماده ۹. شرایط کلی اتمام دوره:

۱. موفقیت در آزمون پایان دوره؛

۲. ارائه پایان‌نامه در چارچوب مرتبط با رشته به میزان ۴ واحد با درجه حداقل قابل قبول؛

۳. موفقیت در امتحانات دوره به دو شکل کتبی و شفاهی.

ماده ۱۰. عناوین و مشخصات کلی دروس

نوع دروس	واحد
دروس مشترک	۳۰
دروس تخصصی	۶۰
رساله علمی (پایان نامه)	۴
جمع واحدها	۹۴

(۱) دروس مشترک:

ردیف	عنوان درس	واحد	اهداف
۱	فقه ۱، ۲، ۳، ۴	۱۲	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه و آشنایی با روش های استدلال فقهی با تأکید بر مسائل پر کاربرد رشته
۲	اصول فقه ۱، ۲، ۳، ۴	۸	شناخت مسائل مهم اصولی با تأکید بر مسائل پر کاربرد در رشته
۳	تفسیر قرآن ۱ و ۲	۴	شناخت تفسیر آیات با تأکید بر موضوعات پر کاربرد رشته
۴	عقائد خاص شیعه ۱ و ۲	۴	تبیین استدلالی امامت و مباحثی از قبیل: انتظار، تقیه، بداء، رجعت، شفاعت و توسل
۵	تجزیه و ترکیب	۲	تقویت توان تشخیص و به کارگیری قواعد صرف و نحو و تسلط نسبی بر تجزیه و ترکیب آیات مشکل قرآن
جمع کل		۳۰	

۲) دروس تخصصی

ردیف	عنوان درس	واحد	اهداف آموزشی
۱	صرف تکمیلی ۱	۲	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی بخش فعل
۲	صرف تکمیلی ۲	۲	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی بخش اسم
۳	نحو تکمیلی ۱	۴	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی علم نحو (مرفوعات)
۴	نحو تکمیلی ۲	۴	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی علم نحو (منصوبات)
۵	نحو تکمیلی ۳	۴	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی علم نحو (حروف)
۶	بلاغت ۱	۴	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی علم معانی
۷	بلاغت ۲	۴	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی بیان و بدیع
۸	تاریخ ادبیات ۱	۲	بررسی و شناخت سیر تاریخی ادبیات عرب در دوره‌های مختلف (جاهلی، صدر اسلام و اموی)
۹	تاریخ ادبیات ۲	۲	بررسی و شناخت سیر تاریخی ادبیات عرب در دوره‌های مختلف (عباسی، اندلس، فترت و معاصر)
۱۰	اصول و فنون ترجمه	۲	بررسی و شناخت با اصول، قواعد و روش‌های ترجمه متون عربی به فارسی و بالعکس
۱۱	کاربرد دستور زبان عربی در ترجمه	۴	بررسی و شناخت نکات دستور زبان عربی مرتبط با ترجمه و ایجاد مهارت در به کارگیری نکات مزبور در ترجمه متون معاصر
۱۲	نگارش ۲	۲	ایجاد مهارت نوشتن به عنوان یکی از مهارت‌های چهارگانه زبان آموزی در سطح پیشرفته

۱۳	نقد و بررسی ترجمه‌های قرآن	۲	بررسی چالش‌ها و راهکارهای موجود در ترجمه قرآن و ایجاد بستر مناسب برای ترجمه
۱۴	نقد شبهات ادبی قرآن	۲	پاسخ به شبهات مطرح شده پیرامون نکات ادبی قرآن
۱۵	تحلیل ادبی نهج البلاغه و صحیفه سجادیه	۲	شناخت و تطبیق نکات ادبی نهج البلاغه و صحیفه سجادیه با تأکید بر نکات بلاغی
۱۶	ادب متعهد	۲	بررسی و شناخت آثار شعرا و نویسندگان پایبند به ارزش‌ها با تأکید بر حب اهل بیت (علیهم السلام)
۱۷	قرائت متون ادبی	۲	ایجاد توانایی قرائت صحیح و روان خوانی متون نظم و نثر عربی
۱۸	درک متون ادبی	۲	بررسی و شناخت تجزیه و ترکیب متون نظم و نثر عربی در حد درک مطلب و افزایش دامنه‌ی واژگان
۱۹	نقد ادبی	۲	شناخت اصول، قواعد، روش‌ها، مراحل و آداب نقد ادبی
۲۰	منبع‌شناسی و مکاتب ادبی	۲	بررسی و شناخت توصیفی و تحلیل منابع و کتب مهم لغت، صرف، نحو و بلاغت، برنامه‌های نرم‌افزاری ادبیات عربی و مکاتب مهم ادبی و تأثیر آن‌ها بر ادبیات عربی
۲۱	عروض و قافیه	۱	بررسی و شناخت اوزان اشعار عربی و تمییز شعر از نثر و قدرت بر تمییز بحور مختلف شعری
۲۲	کارورزی تحقیق (سمینار)	۱	ایجاد مهارت ارائه تحقیق علمی با رعایت ساختار پایان‌نامه نویسی
۲۳	ادبیات معاصر	۲	بررسی و شناخت ساختارها و اصطلاحات متون ادبی معاصر
۲۴	فقه اللغه	۲	بررسی و شناخت روش‌ها و مراحل مفردشناسی کلمات عربی، اصطلاح‌شناسی علم لغت و منبع‌شناسی تحلیلی لغات

بررسی و شناخت جایگاه و کارکرد ادبیات عربی در متون دینی	۲	کاربرد ادبیات در علوم اسلامی	۲۵
۶۰		جمع کل	

۳) دروس جبرانی^۶:

ردیف	عنوان درس	واحد	اهداف
۱	صرف کاربردی	۲	ایجاد توانایی تطبیق قواعد صرف بر آیات و روایات
۲	نحو کاربردی	۴	ایجاد توانایی تطبیق قواعد نحو بر آیات و روایات
۳	بلاغت کاربردی	۲	آشنایی با مباحث مهم و نکات تخصصی علم بلاغت
۴	نگارش ۱	۲	آشنایی با مهارت نوشتن به عنوان یکی از مهارت‌های چهارگانه زبان‌آموزی در سطح ساده و متوسط
۵	مکالمه عربی	۴	آشنایی با واژه‌ها و اصطلاحات زبان عربی و قدرت تکلم به لغت عربی
۶	آزمایشگاه	۴	تقویت مهارت شنیداری با تکیه بر امکانات آزمایشگاهی موجود در مراکز آموزشی کشور
۷	معانی حروف	۲	آشنایی با حروف و معانی آن‌ها و به‌کارگیری آن‌ها در فهم متون عربی
۸	تحلیل ادبی متون حدیثی	۲	ایجاد توانایی خواندن و فهم متون حدیثی با تکیه بر قواعد ادبیات عرب و واژه‌شناسی
جمع کل		۲۲	

ماده ۱۱. سقف تعداد واحدهای دروس جبرانی ۱۴۷ واحد است که از بین حداکثر ۲۵ واحدی که به تصویب «شورای گسترش» می‌رسد، انتخاب و اجرا می‌گردد؛

تبصره: تصمیم‌گیری درباره انتخاب و اجرای واحدهای جبرانی به تشخیص واحد مربوطه خواهد بود.

ماده ۱۲. تعداد واحدهای یک گرایش حداقل ۲۰ درصد و حداکثر ۴۰ درصد واحدهای دروس تخصصی (بدون احتساب پایان‌نامه) است.

^۶ ۷. دروس جبرانی دروسی است که اضافه بر واحدهای درسی، برای رفع کمبود دانش یا مهارت طلبه و یا به دلیل گذراندن در مقطع قبل، به تشخیص گروه آموزشی در آغاز یا طی دوره تحصیلی، ارائه می‌شود.

الف) شناسه درس:

عنوان درس: فقه ۱			
تعداد واحد	۳	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	مشترک
پیش‌نیاز	-	هم‌نیاز	
هدف درس	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی با تأکید بر مسائل پرکاربرد رشته زبان و ادبیات عربی		

ب) سرفصل‌ها:

- اجاره،
- ضمان،
- مضاربه،
- قرض،
- ودیعه،
- وقف

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۵	۳	۲	

د) منابع:

اصلی:

دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، باقر ایروانی

فرعی:

۱. الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية، شهید ثانی^(ره)
۲. مسالک الافهام إلى تنقیح شرایع الإسلام، شهید ثانی^(ره)
۳. شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی^(ره)
۴. فقه الامام الصادق (علیه السلام)، محمد جواد مغنیه^(ره)

الف) شناسه درس:

عنوان درس: فقه ۲			
تعداد واحد	۳	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	مشترک
پیش نیاز	-	هم نیاز	
هدف درس	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه و آشنایی با روش های استدلال فقهی با تأکید بر مسائل پر کاربرد رشته زبان و ادبیات عربی		

ب) سرفصل ها:

- قضا،
- شهادت،
- اقرار

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۵	۳	۲	

د) منابع:

اصلی:

دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، باقر ایروانی

فرعی:

۱. الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة، شهید ثانی^(ره)
۲. مسالک الافهام إلی تنقیح شرایع الإسلام، شهید ثانی^(ره)
۳. شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی^(ره)
۴. فقه الامام الصادق (علیه السلام)، محمد جواد مغنیه^(ره)

الف) شناسه درس:

عنوان درس: فقه ۳			
تعداد واحد	۳	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	مشترک
پیش نیاز	-	هم نیاز	
هدف درس	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه و آشنایی با روش های استدلال فقهی با تأکید بر مسائل پر کاربرد رشته زبان و ادبیات عربی		

ب) سرفصل ها:

- لقطه
- اطعمه و اشربه
- ارث

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۵	۳	۲	

د) منابع:

اصلی:

دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، باقر ایروانی

فرعی:

۱. الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة، شهید ثانی^(ره)
۲. مسالک الافهام إلى تنقیح شرایع الإسلام، شهید ثانی^(ره)
۳. شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی^(ره)
۴. فقه الامام الصادق (علیه السلام)، محمد جواد مغنیه^(ره)

الف) شناسه درس:

عنوان درس: فقه ۴			
تعداد واحد	۳	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	مشترک
پیش‌نیاز	-	هم‌نیاز	
هدف درس	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی با تأکید بر مسائل پرکاربرد رشته زبان و ادبیات عربی		

ب) سرفصل‌ها:

- انفال و مشترکات،
- حدود،
- دیات (به استثنای بحث مقادیرالديات تا ابتدای بحث من احکام القتل)

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۵	۳	۲	

د) منابع:

اصلی:

دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی، باقر ایروانی

فرعی:

۱. الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة، شهید ثانی^(ره)
۲. مسالک الافهام إلى تنقیح شرایع الإسلام، شهید ثانی^(ره)
۳. شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی^(ره)
۴. فقه الامام الصادق (علیه السلام)، محمد جواد مغنیه^(ره)

الف) شناسه درس:

عنوان درس: اصول ۱			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	مشترک
پیش نیاز	-	هم نیاز	
هدف درس	شناخت مسائل مهم اصولی با تأکید بر مسائل پر کاربرد در زبان و ادبیات عربی		

ب) سرفصل‌ها:

ملازمات عقلی:

- اقسام دلیل عقلی،
- مستقلات عقلیه،
- مقدمه واجب (از مباحث غیر مستقلات عقلیه)

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
۴	۱۴		۲	

د) منابع:

اصلی:

اصول الفقه، مرحوم مظفر^(ه)

فرعی:

۱. کفایة الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی^(ه)
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری^(ه)
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة، شهید سید محمد صدر^(ه)
۴. تمهید القواعد الأصولیة و العربیة لتفریح قواعد الأحکام الشرعیة، شهید ثانی^(ه)

الف) شناسه درس:

عنوان درس: اصول ۲			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	مشترک
پیش نیاز	-	هم نیاز	
هدف درس	شناخت مسائل مهم اصولی با تأکید بر مسائل پر کاربرد در زبان و ادبیات عربی		

ب) سرفصل‌ها:

غیر مستقلات عقلیه مباحث:

- اجزاء،
- مساله ضد،
- اجتماع امر و نهی

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
۴	۱۴		۲	

د) منابع:

اصلی:

اصول الفقه، مرحوم مظفر^(ه) از ابتدای الباب الثانی (غیر مستقلات عقلیه) تا پایان بحث اجتماع امر و نهی به استثنای بحث مقدمه واجب)

فرعی:

۱. الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة، شهید ثانی^(و)
۲. مسالک الافهام إلی تنقیح شرایع الإسلام، شهید ثانی^(ه)
۳. شرایع الإسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی^(ه)
۴. فقه الامام الصادق (علیه السلام)، محمد جواد مغنیه^(ه)

الف) شناسه درس:

عنوان درس: اصول ۳			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	مشترک
پیش‌نیاز	-	هم‌نیاز	
هدف درس	شناخت مسائل مهم اصولی با تأکید بر مسائل پرکاربرد در زبان و ادبیات عربی		

ب) سرفصل‌ها:

مباحث حجت:

- مباحث مقدماتی
 - موضوع این بحث
 - معنای حجت
 - مدلول کلمه اماره و ظن معتبر
 - ظن نوعی
 - اماره و اصل عملی
 - معیار حجیت اماره
 - ذاتی بودن حجیت علم
 - جایگاه حجیت اماره
 - ظن خاص و ظن مطلق
- قرآن کریم و نسخ آن
- سنت
 - فعل و تقریر معصوم
 - خبر متواتر
 - خبر واحد
- دلیل عقلی

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
۴	۱۴		۲	

د) منابع:

اصلی:

اصول الفقه، مرحوم مظفر^(ه) از اول المقصد الثالث: مباحث الحجّة تا ابتدای الباب الخامس: حجیة الظواهر (به استثناء مباحث: ۱. مقدمات دلیل انسداد تا ابتدای کتاب العزیز ۲. دلیل حجیت خبر الواحد من الاجماع ۳. بحث الباب الثالث الاجماع)

فرعی:

۱. کفایه الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی^(ه)
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری^(ه)
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثه، شهید سید محمد صدر^(ه)
۴. تمهید القواعد الاصولیة و العربیة لتفریح قواعد الأحکام الشرعیة، شهید ثانی^(ه)

الف) شناسه درس:

عنوان درس: اصول ۴			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	مشترک
پیش‌نیاز	-	هم‌نیاز	
هدف درس	شناخت مسائل مهم اصولی با تأکید بر مسائل پر کاربرد در زبان و ادبیات عربی		

ب) سرفصل‌ها:

- حجیت ظواهر،
- تعادل و تراجیح

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
۴	۱۴		۲	

د) منابع:

اصلی:

اصول الفقه، مرحوم مظفر^(۵) از ابتدای الباب الخامس حجیه الظواهر تا پایان بحث تعادل و تراجیح به استثنای مباحث: الشهرة، السیره، القیاس

فرعی:

۱. کفایة الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی^(۵)
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری^(۵)
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة، شهید سید محمد صدر^(۵)
۴. تمهید القواعد الاصولیة و العربیة لتفریح قواعد الأحکام الشرعیة، شهید ثانی^(۵)

الف) شناسه درس:

عنوان درس: تفسیر ۱			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	مشترک
پیش نیاز	-	هم نیاز	
هدف درس	شناخت تفسیر آیات با تأکید بر موضوعات پر کاربرد رشته زبان و ادبیات عربی		

ب) سرفصل‌ها:

- حداقل ۴۵ صفحه وزیری از میان مباحث متن عربی تفسیر مجمع‌البیان
- طلاب در کنار این متن به تفسیر تبیان، تفسیر جوامع الجامع و تفسیر نمونه نیز مراجعه نمایند

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

د) منابع:

اصلی:

متن عربی تفسیر مجمع‌البیان از سوره‌های تکویر، اعلی، فجر، لیل، ضحی، انشراح، عادیات، تکاثر، عصر، فیل، ماعون، کوثر، کافرون، مسد

فرعی:

۱. کفایة‌الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی^(ه)
۲. فرائد‌الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری^(ه)
۳. دروس فی علم‌الاصول الحلقة‌الثالثة، شهید سید محمد صدر^(ه)
۴. تمهید القواعد‌الأصولیة و العربیة لتفریح قواعد الأحكام‌الشرعیة، شهید ثانی^(ه)

الف) شناسه درس:

عنوان درس: تفسیر ۲			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	مشترک
پیش‌نیاز	-	هم‌نیاز	
هدف درس	شناخت تفسیر آیات با تأکید بر موضوعات پر کاربرد رشته زبان و ادبیات عربی		

ب) سرفصل‌ها:

- حداقل ۶۰ صفحه وزیری از میان مباحث متن عربی تفسیر المیزان
- طلاب در کنار این متن به تفاسیر احسن‌الحديث، کنز الدقائق و المنار نیز مراجعه کنند.

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتابی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

د) منابع:

اصلی:

متن عربی تفسیر المیزان، مرحوم علامه طباطبائی(ره) از ابتدای آیه ۳۶ تا پایان آیه ۷۰ سوره نساء

فرعی:

۱. مجمع البیان، مرحوم طبرسی(ره)
۲. تفسیر تبیان، مرحوم شیخ طوسی(ره)
۳. جوامع الجامع، مرحوم طبرسی(ره)
۴. تفسیر نمونه، ناصر مکارم شیرازی و همکاران
۵. تفسیر نورالتقلین، علی بن جمعه الحویزی (ره)

۶. تفسیر برهان، مرحوم سیدهاشم بحرانی (ره)

۷. تفسیر لاهیجی، مرحوم شریف لاهیجی (ره)

۸. تفسیر تسنیم، آیت الله جوادی آملی

الف) شناسه درس:

عنوان درس: عقائد خاص شیعه ۱			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	مشترک
پیش نیاز	-	هم نیاز	
هدف درس	تبیین استدلالی امامت و مباحثی از قبیل: انتظار، تقیه، بداء، رجعت، شفاعت و توسل		

ب) سرفصل‌ها:

- کلیات (شیعه، زمان و چگونگی شکل‌گیری - منابع معرفتی شیعه در اصول و فروع دین)
- توحید و شرک (معنا شناسی توحید و شرک، اقسام توحید و شرک، رابطه توحید در عبادت با توحید الوهی)
- ایمان و کفر (معنا شناسی ایمان و کفر، متعلق ایمان، مراتب ایمان، افزایش و کاهش ایمان، تکفیر)
- سنت و بدعت (معنا شناسی سنت و بدعت، اقسام بدعت، دلایل حرمت بدعت)
- حیات برزخی (اثبات حیات برزخی، سماع موتی و ارتباط با عالم برزخ، نقد شبهات)
- شفاعت (معنا شناسی، شرایط برخورداری از شفاعت، مشروعیت طلب شفاعت، نقد شبهات)
- توسل و تبرک (معنا شناسی، اقسام، ادله جواز، نقد شبهات)
- سوگند به غیر خدا - نذر برای غیر خدا (دلایل مشروعیت، نقد شبهات)
- زیارت قبور - بناء بر قبور - دعا در نزد قبور (دلایل مشروعیت، نقد شبهات)
- بداء (معنا شناسی، ادله اثبات بداء، امکان و وقوع، گستره، نقد شبهات)
- نقد شبهات درباره چند فرع فقهی (اذان، وضو، سجده بر مهر، جمع بین دو نماز در حضر، خمس، ازدواج موقت، لعن و سب)

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

(د) منابع:

اصلى: درسنامه عقايد خاصه ۱، حسن تر كاشوند

فرعى:

۱. التوحيد والشرك فى القرآن الكريم، جعفر سبحانى
۲. درسنامه نقد وهاييت، جعفر سبحانى
۳. دروس فى العقائد الخاصه بالشيعة الاماميه، مهدي فرمانيان
۴. اصل الشيعة و اصولها، محمد حسين كاشف الغطاء
۵. عقائد الاماميه، محمدرضا مظفر
۶. المراجعات، علامه شرف الدين
۷. السجود على التربه الحسينيه عند الشيعة الاماميه، علامه امينى
۸. شبهات پيشاور، سلطان الواعظين شيرازى
۹. الانصاف فى مسائل دام فيها الخلاف (الحج)، جعفر سبحانى
۱۰. الاعتصام بالكتاب و السنه، جعفر سبحانى
۱۱. سلفى گرى و وهاييت ج ۱ و ۲، سيد مهدي على زاده موسى
۱۲. نقد كتاب اصول مذهب الشيعة، سيد محمد حسيني قزوینی

الف) شناسه درس:

عنوان درس: عقائد خاص شیعه ۲			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	مشترک
پیش نیاز	-	هم نیاز	
هدف درس	تبيين استدلالی امامت و مباحثی از قبیل: انتظار، تقيه، بداء، رجعت، شفاعت و توسل		

ب) سرفصل‌ها:

- کلیات (مفاهیم، ضرورت بحث، پیشینه، منابع)
- حقیقت امامت (معنا شناسی امام، امامت، ولایت و خلافت، امامت اصلی اعتقادی یا فرعی فقهی)
- ضرورت (وجوب) امامت (دلایل عقلی، دلایل نقلی)
- اهداف (فلسفه) امامت (زعامت و رهبری سیاسی و اجتماعی (زعامت سیاسی)، اجرای احکام اجتماعی و حدود الهی در جامعه (صلاحیت قضایی)، حفظ دین و تبیین و تفسیر صحیح شریعت (مرجعیت دینی)، خلافت الهی و امامت بشر (ولایت، واسطه فیض، هدایت خاص ...))
- ویژگی های لازم امام (افضلیت، علم تام و بالفعل به شریعت (لدنی)، عصمت)
- راه تعیین و شناخت امام (دلایل ضرورت نصب و نص، نقد دیگر دیدگاه ها)
- امامت ائمه (علیهم السلام) (امامت امام علی (برهان افضلیت یا عصمت و حدیث غدیر)، امامت دیگر ائمه (برهان افضلیت، حدیث اثنی عشر خلیفه))
- اهل بیت (علیهم السلام) (مفهوم و مصداق اهل بیت، فضائل، مقام و جایگاه، حقوق اهل بیت)
- حضرت زهرا (سلام الله علیها) (منزلت و جایگاه، علم و عصمت حضرت و مصحف حضرت زهرا)
- امام مهدی (عج) (نسب و ولادت، ویژگی ها و صفات، اثبات امامت، طول عمر، فلسفه غیبت، ملاقات در دوران غیبت)
- رجعت (حقیقت، امکان و وقوع، فلسفه رجعت، زمان رجعت، رجعت کنندگان، رجعت و تناسخ)
- عدالت و حجیت سیره صحابه (مفهوم صحابه و سیره، نقد دلایل نظریه عدالت صحابه، نقد دلایل ادعای حجیت سیره صحابه)
- غلو (مفهوم شناسی، اقسام غلو، خاستگاه و تاریخچه پیدایش غلو، علل و عوامل پیدایش غلو، فرقه های غالی)

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتابی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

د) منابع:

اصلی: درسنامه عقاید خاصه ۲، حسن ترکشوند (در دست تالیف در جامعه الزهراء)

فرعی:

۱. الشافی فی الإمامة/ شریف مرتضی/ تحقیق: سید عبد الزهراء حسینی/ تهران/ مؤسسه الصادق/ ۱۴۱۰ ق.
۲. تلخیص الشافی/ شیخ طوسی/ تحقیق: حسین بحر العلوم/ قم/ انتشارات المحبین/ ۱۳۸۲ ش.
۳. دلائل الصدق لنهج الحق/ جلد ۴، ۵ و ۶/ محمد حسن مظفر/ قم/ مؤسسه آل البيت/ ۱۴۲۲ ق.
۴. المراجعات/ سید عبد الحسین شرف الدین/ تحقیق: حسین راضی/ قم/ المجمع العالمی لأهل البيت/ ۱۴۲۶ ق.
۵. امامت در بینش اسلامی/ علی ربانی گلپایگانی/ قم/ بوستان کتاب/ ۱۳۹۶.
۶. کمال الدین و تمام النعمه/ شیخ صدوق/ تهران/ انتشارات اسلامی/ ۱۳۹۵ ق.
۷. موسوعه الامام المهدی/ جلد ۱-۴/ شهید سید محمد صدر/ بیروت/ دارالتعارف/ بی تا.
۸. کفایة الموحدين فی عقائد الدین/ جلد ۱/ نوری طبرسی/ تصحیح: غلامرضا رضایی/ قم/ رائد/ ۱۳۹۳ ش.
۹. دلائل الصدق لنهج الحق/ جلد ۴، ۵ و ۶/ محمد حسن مظفر/ قم/ مؤسسه آل البيت/ ۱۴۲۲ ق.
۱۰. امامت و رهبری/ مرتضی مطهری/ قم/ صدرا/ ۱۳۹۰ ش.
۱۱. امامت اهل بیت از دیدگاه قرآن و روایات/ علی ربانی گلپایگانی/ قم/ رائد/ ۱۳۹۵ ش.
۱۲. منتخب الأثر/ آیه الله صافی گلپایگانی/ قم/ مکتبه آیت الله لطف الله صافی گلپایگانی/ ۱۳۸۰ ش.
۱۳. امامت پژوهی/ جمعی از نویسندگان/ زیر نظر یزدی مطلق/ مشهد/ دانشگاه علوم اسلامی رضوی/ ۱۳۸۱ ش.
۱۴. بررسی تطبیقی تفسیر آیات مهدویت و شخصیت شناسی امام مهدی در دیدگاه فریقین/ فتح الله نجارزادگان/ قم/ پژوهشگاه حوزه و دانشگاه/ ۱۳۹۰ ش.
۱۵. درسنامه مهدویت، ۴ جلد/ خدامراد سلیمیان/ تهران/ بنیاد فرهنگی موعود/ ۱۳۸۷ ش.

الف) شناسه درس:

عنوان درس: تجزیه و ترکیب			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	مشترک
پیش نیاز	-	هم نیاز	
هدف درس	تقویت توان تشخیص و به کارگیری قواعد صرف و نحو و تسلط نسبی بر تجزیه و ترکیب آیات مشکل قرآن		

ب) سرفصل‌ها:

- توانمندسازی طلاب در تشخیص نکات دقیق ادبی (با تاکید بر آیات)
- تطبیق ضوابط تجزیه و ترکیب بر آیات مشکل
- تبیین رابطه تجزیه و ترکیب با معنا

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

د) منابع:

اصلی:

فرعی:

۱. الدر المصون سمین حلبی

۲. اعراب القرآن درویش

۳. مجمع البیان

۴. کشاف

دروس تخصصی

الف) شناسه درس:

عنوان درس: صرف تکمیلی ۱			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی بخش فعل		

ب) سرفصل‌ها:

- مباحث کلی علم صرف
 - ابنیه کلمه (ثلاثی، رباعی، خماسی مجرد و مزید)
 - قواعد وزن
 - تعریف صحیح، معتل، مهموز و مضاعف
- مباحث بخش فعل
 - صرف افعال ماضی، مضارع و امر (معلوم و مجهول)
 - افعال متعدی و لازم و نحوه مجهول کردن فعل
 - ضمایر فاعلی و مفعولی
 - ترجمه افعال معلوم و مجهول
 - حالات فعل ماضی، مضارع و امر
 - قواعد ادغام، اعلال و تخفیف همزه
 - معانی ابواب افعال ثلاثی مزید

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۲	۵	۳	

(د) منابع:

اصلى:

فرعى:

۱. شرح تصريف، ملا سعد تفتازانى؛
۲. شرح الشافيه، رضى الدين أستر آبادى؛
۳. علوم العربيه فى علم الصرف، سيدهاشم حسينى طهرانى؛
۴. شرح نظام، حسن بن محمد نظام نيشابورى؛
۵. مبادئ العربيه جلد ۴ قسمت صرف
۶. جامع الدروس العربيه، مصطفى غلاينى

الف) شناسه درس:

عنوان درس: صرف تکمیلی ۲			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی بخش اسم		

ب) سرفصل‌ها:

- مباحث مربوط به بخش اسم
 - اسماء جامد (انواع جامد)
 - اسماء مشتق (انواع مشتقات)
 - مباحث کاربردی بخش اسم از قبیل مذکر و مؤنث، تشبیه و جمع، مصدر و مشتقات، مصغر و منسوب.

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتابی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۲	۵	۳	

د) منابع:

اصلی:

فرعی:

۱. شرح تصریف، ملا سعد تفتازانی؛
۲. شرح الشافیه، رضی الدین أستر آبادی؛
۳. علوم العربیه فی علم الصرف، سیدهاشم حسینی طهرانی؛
۴. شرح نظام، حسن بن محمد نظام نیشابوری؛
۵. مبادی العربیه جلد ۴ قسمت صرف
۶. جامع الدروس العربیه، مصطفی غلائینی

الف) شناسه درس:

عنوان درس: نحو تکمیلی ۱			
تعداد واحد	۴	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی علم نحو (مرفوعات)		

ب) سرفصل‌ها:

- کلیات (تاریخ، تعریف، موضوع، منبع شناسی و ... در علم نحو)
- معرب و مبنی (تا اعراب افعال خمسه)
- فاعل و نائب فاعل
- مبتدا و خبر
- نواسخ

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۲	۵	۳	

د) منابع:

اصلی: شرح ابن عقیل

فرعی:

۱. شرح المفصل في صناعة الاعراب، ابن يعیش؛
۲. شرح الرضی علی الکافیہ، رضی الدین استر آبادی؛
۳. همع الهوامع، جلال الدین سیوطی؛
۴. النحو الوافی، عباس حسن؛
۵. جامع الدروس العربیہ، مصطفی غلابینی؛
۶. حاشیة الصبان، صبان؛
۷. اوضح المسالک، ابن هشام؛

الف) شناسه درس:

عنوان درس: نحو تکمیلی ۲			
تعداد واحد	۴	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی علم نحو (منصوبات)		

ب) سرفصل‌ها:

- مفاعیل
- استثناء
- حال
- تمیز
- اضافه
- توابع (نعت، تأکید، عطف بیان و بدل)

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتابی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۲	۵	۳	

د) منابع:

اصلی: شرح ابن عقیل

فرعی:

۱. المفصل فی صنعۃ الاعراب، زمخشری؛
۲. شرح الرضی علی الکافیۃ، رضی الدین استرآبادی؛
۳. همع الهوامع، جلال الدین سیوطی؛
۴. النحو الوافی، عباس حسن؛
۵. جامع الدروس العربیة، مصطفی غلابینی؛
۶. حاشیة الصبان، صبان؛
۷. اوضح المسالک، ابن هشام؛
۸. شروح الفیه.

الف) شناسه درس:

عنوان درس: نحو تکمیلی ۳			
	تعداد واحد	۴	تعداد ساعت
تخصصی	نوع واحد	نظری	نوع درس
	پیش‌نیاز		هم‌نیاز
هدف درس			شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی علم نحو (حروف)

ب) سرفصل‌ها:

- اِذْ
- اِذَا
- اِلَّا
- اَمْ
- اَمَّا
- اَنْ
- اِنْ
- اَوْ
- اَيَّ
- بَاء
- حَتَّى

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۲	۵	۳	

د) منابع:

اصلی: مغنی الادیب باب اول، یا معجم النحو (مغنی جدید برادران سوال شود)

فرعی:

۱. مغنی اللیب باب اول
۲. معجم القواعد العربیة فی النحو و الصرف، عبدالغنی الدقر
۳. موسوعه النحو و الصرف و الاعراب، امیل بدیع یعقوب

الف) شناسه درس:

عنوان درس: بلاغت ۱			
تعداد واحد	۴	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش‌نیاز		هم‌نیاز	
هدف درس	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی علم معانی		

ب) سرفصل‌ها:

- کلیات: تاریخچه علم بلاغت، موضوع علم بلاغت (رئوس ثمانیه)، مقایسه موضوع این علم با موضوع دیگر علوم ادبی، مسائل علم بلاغت و آشنایی با کتب مرجع
- تعریف فصاحت، بلاغت و معانی در کلمه، کلام و متکلم
- علم معانی
 - تقسیم سخن به خبری و انشائی
 - حقیقت انشاء و تقسیم آن
 - حالات مسندالیه
 - مسند و حالات آن
 - مطلق و مقید
 - حالات متعلقات فعل
 - شناساندن قصر
 - وصل و فصل
 - ایجاز، اطناب و مساوات

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

(د) منابع:

اصلى: جواهر البلاغة (مباحث مرتبط)، احمد هاشمى.

فرعى:

١. شروح التلخيص، خطيب قزوينى؛
٢. مطول، سعد الدين تفتازانى؛
٣. مختصر المعانى، مسعود بن عمر تفتازانى؛
٤. تهذيب البلاغة، عبد الهادى فضلى؛
٥. دلائل الإعجاز، عبد القاهر جرجانى؛
٦. اسرار البلاغة، عبد القاهر جرجانى.

الف) شناسه درس:

عنوان درس: بلاغت ۲			
تعداد واحد	۴	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش‌نیاز		هم‌نیاز	
هدف درس	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی بیان و بدیع		

ب) سرفصل‌ها:

- ابواب علم بیان (تشبیه، مجاز و استعاره، کنایه و...)
 - تشبیه
 - مجاز
 - کنایه
- ابواب مهم علم بدیع
 - محسنات معنویه
 - محسنات لفظیه (آرایه‌های ادبی)

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

د) منابع:

اصلی: جواهر البلاغه (مباحث مرتبط)، احمد هاشمی.

فرعی:

۱. تفاسیر قرآن کریم (بخصوص المیزان و کشاف و...)
۲. الاعجاز الیانی للقران ومسائل ابن الازرق عائشه عبد الرحمن بنت الشاطی؛
۳. شرح ابن میثم بحرانی بر نهج البلاغه؛
۴. ریاض السالکین فی شرح صحیفه سیدالساجدین (ع)، سید علی خان مدنی شیرازی.

الف) شناسه درس:

عنوان درس: تاریخ ادبیات ۱			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش‌نیاز		هم‌نیاز	
هدف درس	بررسی و شناخت سیر تاریخی ادبیات عرب در دوره‌های مختلف (جاهلی، صدر اسلام و اموی)		

ب) سرفصل‌ها:

- آشنایی با شاعران عصر جاهلی (بوئزه اصحاب معلقات)
- نثرهای در عصر جاهلی (بوئزه امثال و خطب)
- شعر در صدر اسلام و شناسایی شاعران برجسته این عصر مانند حسان بن ثابت، خنساء، کعب بن زهیر
- نثر فنی در صدر اسلام (مانند خطب رسول الله (ص) و نهج البلاغه و صحیفه سجاده)
- تأثیر قرآن بر زبان و ادبیات عرب
- آشنایی با شاعران و نویسندگان علوی در عصر اموی

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷			۳

د) منابع:

اصلی: تاریخ الادب العربی الی نهائیه العصر الأموی، محمد علی آذرشب

فرعی:

۱. تاریخ الادب العربی، حنا الفاخوری
۲. تاریخ الادب العربی، شوقی ضیف؛
۳. تاریخ ادبیات جرجی زیدان؛

٤. الأدب الاسلامى، على صبيح؛
٥. الأدب فى ظل التشيع، عبدالله نعمه؛
٦. تاريخ الأدب العربى، بستانى؛
٧. ادبيات متعهد در اسلام، محمود رضا حكيمى؛
٨. اجود الاشعار فى على الكرار، محمد دخيل؛
٩. تأثير ايرانيان در ادب عربى، محمد على آذرشب.

الف) شناسه درس:

عنوان درس: تاریخ ادبیات ۲			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	بررسی و شناخت سیر تاریخی ادبیات عرب در دوره‌های مختلف (عباسی، اندلس، فترت و معاصر)		

ب) سرفصل‌ها:

- آشنایی با شاعران و نویسندگان علوی در عصر عباسی
- آشنایی با تاریخ اندلس و شاعران علوی و شیعی در عصر اندلس
- آشنایی با ادیبان علوی مذهب در عصر فترت (عصر تدوین و تالیف)
- بیان اجمالی تاریخ ادبیات و مکاتب ادبی معاصر
- ادبیات تطبیقی نظم و نثر در گذشته و حال (بارویکرد ادبیات دینی)
- آشنایی با ادبیات دینی به ویژه شعر شیعی و ادب مقاومت جنوب لبنان، عراق و فلسطین
- آشنایی با نقد ادبی معاصر

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷			۳

د) منابع:

اصلی:

وقفات مع الشعر والنثر الحديث؛ محمد جنتی فر و فیض الاسلام؛
تاریخ الادب العربی حتی نهائیه العصر العباسی، محمد علی آذرشب.

فرعى:

١. تاريخ الادب العربى، حنا الفاخورى
٢. تاريخ الادب العربى، محمد جنتى فرّـ فيض الاسلام؛
٣. نصوص من النثر والشعر، نظام تهرانى؛
٤. تاريخ ادبيات جرجى زيدان (عصر اندلس ودوره فترت)
٥. كتاب النظم و النثر، محمد غفرانى؛
٦. تاريخ الادب العربى الحديث، محمد كاظم حاج ابراهيمى؛
٧. ادب المقاومة فى فلسطين المحتلة غسان كنفانى

الف) شناسه درس:

عنوان درس: اصول و فنون ترجمه			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش‌نیاز		هم‌نیاز	
هدف درس	بررسی و شناخت با اصول، قواعد و روشهای ترجمه متون عربی به فارسی و بالعکس		

ب) سرفصل‌ها:

فصل اول: کلیات

- تاریخچه، تعریف، روش‌ها، و راهبردها
- روش‌های ترجمه: وام‌گیری، ترجمه قرضی، تحت اللفظی، تبدیلی، آزاد، معادل، تصرف
- اصول و مراحل فرآیند ترجمه
- شرایط مترجم
- ابزارهای مترجم

فصل دوم: مباحث کاربردی

- معادل یابی‌ها
- معادل یابی در سطح کلمه
- معادل یابی در سطح عبارت
- معادل یابی در سطح جمله
- معادل یابی در سطح متن

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۰		۴	۶

(د) منابع:

اصلی:

فرعی:

۱. ترجمه و زبان: پیتر فاست، ترجمه راحله گندمکار
۲. روش‌هایی در ترجمه از عربی به فارسی، رضا ناظمیان؛
۳. درآمدی بر مبانی ترجمه، عنایت‌الله فاتحی نژاد و بابک فرزانه؛
۴. فن ترجمه: رضا ناظمیان
۵. آیین ترجمه: حسین هژبر نژاد
۶. فن ترجمه: یحیی معروف
۷. اصول و روش ترجمه: کاظم لطفی پور ساعدی
۸. به عبارت دیگر: منا بیکر، ترجمه علی بهرامی

الف) شناسه درس:

عنوان درس: کاربرد دستور زبان عربی در ترجمه			
تعداد واحد	۴	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز	اصول و فنون ترجمه	هم نیاز	
هدف درس	بررسی و شناخت نکات دستور زبان عربی مرتبط با ترجمه و ایجاد مهارت در به کارگیری نکات مزبور در ترجمه متون معاصر		

ب) سرفصل‌ها:

○ فصل اول: عناصر ساختاری اجزای جمله

افعال:

۱- فعل ماضی و مضارع

تغییر زمان افعال: تغییر مضارع به ماضی - تغییر ماضی به مضارع

۲- فعل معلوم و مجهول

۳- فعل لازم و متعدی

۴- افعال شروع

اسم‌ها

مفعول

مفعول مطلق: تاکیدی - نوعی - نیابی

تمیز

صفت تفضیلی و عالی

○ فصل دوم: انواع جمله‌ها از نظر ساختار

۱- جمله ساده: جمله اسمی - جمله فعلی

۲- جمله مرکب و حروف ربط همسان

۳- جمله پیچیده و حروف ربط نا همسان: جمله وصفی - جمله اضافی - جمله حالی - جمله شرطی

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۰		۴	۶

د) منابع:

اصلی:

فرعی:

۱. ترجمه و زبان: پیترو فاست، ترجمه راحله گندمکار
۲. روش‌هایی در ترجمه از عربی به فارسی، رضا ناظمیان؛
۳. درآمدی بر مبانی ترجمه، عنایت‌الله فاتحی نژاد و بابک فرزانه؛
۴. فن ترجمه: رضا ناظمیان
۵. آیین ترجمه: حسین هژبر نژاد
۶. فن ترجمه: یحیی معروف
۷. اصول و روش ترجمه: کاظم لطفی پور ساعدی
۸. به عبارت دیگر: منا بیکر، ترجمه علی بهرامی

الف) شناسه درس:

عنوان درس: نگارش ۲			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش‌نیاز	بلاغت ۲	هم‌نیاز	
هدف درس	ایجاد مهارت نوشتن به عنوان یکی از مهارت‌های چهارگانه زبان آموزی در سطح پیشرفته		

ب) سرفصل‌ها:

- نگارش جملات دو بخشی و جملات معترضه
- نگارش متون در موضوع‌های مشخص حداقل ۱۰ سطر
- طلاب برای هر جلسه یک متن کوتاه (حدود ۱۰ سطر) در منزل بنویسند و در کلاس ارائه کنند.
- نگارش متن توسط طلاب در کلاس
- هر جلسه ۲ الی ۳ متن از نگارش‌های طلاب روی تابلو نوشته شود و توسط طلاب و با راهنمایی استاد اصلاح شود.

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۲		۸	

د) منابع:

اصلی:

فرعی:

۱. العربیه للناشئین

٢. المعين في الانشاء
٣. الانشاء الصحيح
٤. تعليم الانشاء العربي لتلاميذ المدارس الابتدائيه
٥. صدى الحياه

Comment [AR ١]: مبهم ، بهتر است حذف شود

الف) شناسه درس:

عنوان درس: نقد و بررسی ترجمه های قرآن			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز	اصول و فنون ترجمه	هم نیاز	
هدف درس	بررسی چالش ها و راهکارهای موجود در ترجمه قرآن و ایجاد بستر مناسب برای ترجمه		

ب) سرفصل ها:

- نظریه های نقد ترجمه قرآن
- تبیین و تطبیق چالش های موجود در قواعد صرفی و لغوی در ترجمه های قرآن
- تبیین و تطبیق چالش های موجود در قواعد نحوی و بلاغی در ترجمه های قرآن
- ارائه راهکار در حل چالش های صرفی و لغوی ترجمه های قرآن
- ارائه راهکار در حل چالش های نحوی و بلاغی ترجمه های قرآن

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتابی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۲		۳	۵

د) منابع:

اصلی:

فرعی:

۱. نقد و ترجمه خرمشاهی
۲. مشکلات ساختار ترجمه قرآن قلی زاده
۳. نقدآموزی ترجمه های قرآن صفوی

الف) شناسه درس:

عنوان درس: نقد شبّهات ادبی قرآن			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش‌نیاز		هم‌نیاز	
هدف درس	پاسخ به شبّهات مطرح شده پیرامون نکات ادبی قرآن		

ب) سرفصل‌ها:

- تاریخچه و علل پیدایش شبّهات ادبی قرآن
- آشنایی با آراء و افکار مستشرقان در زمینه شبّهات ادبی قرآن و تحلیل آن
- انتخاب نمونه هایی از شبّهات و تحلیل، نقد و پاسخگویی به آن ها
- تحلیل آیاتی که دارای شبّه است مانند ۴۶ مریم، ۹۱ مومنون.

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتابی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۲		۳	۵

د) منابع:

اصلی:

فرعی:

۱. شبّهات و ردود حول القرآن الکریم، محمد هادی معرفت، سیوطی

الف) شناسه درس:

عنوان درس: تحلیل ادبی نهج البلاغه و صحیفه سجادیه			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	شناخت و تطبیق نکات ادبی نهج البلاغه و صحیفه سجادیه با تاکید بر نکات بلاغی		

ب) سرفصل‌ها:

- مقدمه‌ای در روش تحلیل ادبی متون دینی (ساختارها، مفاهیم)
- بیان ویژگی‌های ادبی نهج البلاغه و بررسی تطبیقی با متون دیگر
- تقسیم‌بندی نهج البلاغه و صحیفه سجادیه به حسب ویژگی‌های ادبی
- انتخاب گزیده‌هایی از نهج البلاغه و صحیفه سجادیه

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتابی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

د) منابع:

اصلی: تحلیل ادبی نهج البلاغه و صحیفه سجادیه، بابک عشایری

فرعی:

۱. ریاض السالکین فی شرح صحیفه سیدالسادین (ع)؛
۲. قراءه اللغویة و النقدیة، کریم حسین ناصح خالدی.

الف) شناسه درس:

عنوان درس: ادب متعهد ادب متعهد			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	بررسی و شناخت آثار شعرا و نویسندگان پایبند به ارزشها با تأکید بر حب اهل بیت (علیهم السلام)		

ب) سرفصلها:

- تعریف ادبیات متعهد
- معرفی تاریخچه شکل گیری ادبیات متعهد
- معرفی و تحلیل آثار شاعران بارویکرد فرهنگ نبوی و علوی
- معرفی و تحلیل آثار نویسندگان بارویکرد فرهنگ نبوی و علوی

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتابی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

د) منابع:

اصلی: الادب الملتزم بحب اهل البيت (عليهم السلام). صادق سیاحی انتشارات سمت

فرعی:

۱. ادبیات و تعهد در اسلام محمد رضا حکیمی
۲. ادبیات متعهد از دیگاه سارتر
۳. علویات سبع ابن ابی الحدید
۴. هاشمیات کمیت بن زید الاسدی
۵. شیعیات شریف رضی
۶. بدیعیات صفی الدین الحللی

الف) شناسه درس:

عنوان درس: قرائت متون ادبی			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	ایجاد توانایی قرائت صحیح و روانخوانی متون نظم و نثر عربی		

ب) سرفصل‌ها:

- آشنایی با انواع متون و اسلوب‌ها
- تبیین مواردی که ذهن دانش پژوه بدون کمک گرفتن از معنا به اعراب مورد نظر دست می‌یابد مانند کلماتی که بعد از حرف جر می‌آید (اثر سیاق در اعراب)
- توضیح نقش قرائن در تشخیص اعراب
- تبیین چگونگی انتقال از لفظ به معنا و از معنا به اعراب و سرعت بخشیدن به آن
- روانخوانی متون منتخب حوزوی حداقل ۳ صفحه در هر جلسه (جهت کاربرد و تمرین)

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
۷	۱۰		۳	

د) منابع:

اصلی: متون منتخب استاد

فرعی:

۱. نصوص الممتخب داوود فائزی نسب

معصومی اسلوب

الارشاد: شیخ مفید

الف) شناسه درس:

عنوان درس: درک متون ادبی			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	بررسی و شناخت تجزیه و ترکیب متون نظم و نثر عربی در حد درک مطلب و افزایش دامنه واژگان		

ب) سرفصل‌ها:

- تبیین موضوع و اهمیت درک متن و تفاوت آن با درس متن خوانی
- بیان قواعد مربوط به درک متن مانند: نقش قرینه های لفظی و معنوی، تشخیص رکن و قید و...
- بیان رابطه های معنایی جملات با یکدیگر
- دقت و درک متن متون منتخب حوزوی حداقل یک صفحه در هر جلسه (جهت کاربرد و تمرین)

ج) شیوه ارزیابی:

ارزشیابی مستمر		آزمون میانی	آزمون نهایی	
تحقیق	ارائه کلاسی		کتابی	شفاهی
	۳		۱۲	۵

د) منابع:

اصلی: متون منتخب استاد

فرعی:

۱. جزوه درک متن استاد محمود رضا عصارى
۲. دروس فى البلاغه: معین دقیق
۳. صدی الحیات سید ضیاء الدین تاج الدین
۴. مغنی الاریب فى تهذیب بابی الاول و الرابع

الف) شناسه درس:

عنوان درس: نقد ادبی			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش‌نیاز		هم‌نیاز	
هدف درس	شناخت اصول، قواعد، روش‌ها، مراحل و آداب نقد ادبی		

ب) سرفصل‌ها:

- بیان تعریف، ضرورت مراحل نقد و آشنایی با مکاتب نقدی
- ارائه اصول و مبانی نقد و بیان آراء نظریه پردازان در نقد ادبی مانند: (افلاطون، ارسطو، حماد الروایه، ابو عمر بن علاء الاصمعی، ابو تمام، دعبیل الخزاعی، ابن قتیبه، قدامه بن جعفر، فاخوری، دراج، شاکل عبدالحمید، زکی نجیب، سلاح فضل، عبدالسلام المسدی، محمد شاهین، محمد مصطفی بدوی، حسام، احسان عباس، جابر عصفور، عباس محمود عقاد و احمد الامین)
- تاریخ نقد در ادب عربی
- نقد ذوقی
- انواع نقد در شعر و نثر
- نقد فنون شعر در ادب عربی، مانند: مدیح، هجاء، غزل و وصف
- بررسی آثار نقادان ادب عربی از قدیم و جدید، مانند: جاحظ، ابن قتیبه، صاحب بن عباد، عبدالقاهر جرجانی، احمد امین و عقاد مازنی
- تأثیر زبان، لهجه و الفاظ در نقد ادبی _ بررسی موضوعاتی از قبیل: خطای در معانی، عیوب مدیح، هجاء و فخر، سرقات ادبی، بررسی ضرب المثل‌ها در زبان عربی _ تاریخ نقد در دوره معاصر و مسئولیت نقاد دوره معاصر

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتابی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

د) منابع:

اصلى:

فرعى:

١. النقد الادبى و تطوره فى الادب العربى، على صابرى؛
٢. تاريخ النقد الادبى عند العرب، احسان عباس؛
٣. نقد ادبى، شوقى ضيف؛
٤. البيان و التبين، جاحظ؛
٥. البسمار، حسين جمعه؛
٦. نقد الشعر، ارسطو؛
٧. النقد الادبى، احسان عباس؛
٨. النقد الادبى و القضايا، احمد موسى جاسم؛
٩. النقد و الدراسة الادبية، حكيمى مرزوق؛
١٠. تاريخ النقد الادبى، شوقى ضيف؛
١١. الميزان الجديد، محمد ممدوح؛
١٢. الموازنة، ابوالقاسم آمدى؛
١٣. اسرار البلاغة، عبد القاهر جرجانى؛
١٤. زهر الادب و ثمر الالباب، اسحاق بن على حصرى؛
١٥. معالم فى نقد العربى الحديث، عبدالكريم الأشر.

الف) شناسه درس:

عنوان درس: منبع شناسی و مکاتب ادبی			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	بررسی و شناخت توصیفی و تحلیل منابع و کتب مهم لغت، صرف، نحو و بلاغت، برنامه های نرم افزاری ادبیات عربی و مکاتب مهم ادبی و تاثیر آن ها بر ادبیات عربی		

ب) سرفصل ها:

- آشنایی با منابع لغوی
- آشنایی با منابع صرفی
- آشنایی با منابع نحوی
- آشنایی با منابع بلاغی
- آشنایی با نرم افزارهای ادبیات عربی
- مفاهیم، ضرورت و پیشینه مکاتب
- آشنایی با سیر پیدایش مکاتب ادبی (بصره، کوفه، شام، بغداد، اندلس و مصر)
- آشنایی با مهمترین شخصیت ها و آثار مکاتب ادبی فوق الذکر
- مهمترین آراء ادبی مکاتب فوق الذکر در مباحث صرف، نحو، بلاغت و لغت
- آشنایی با مکاتب ادبی جدید از جمله: شوقی ضیف، مصطفی ابراهیم، بنت شاطی و ...

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۲		۳	۵

د) منابع:

اصلی:

فرعی:

۱. البحث الادبی: مناهجه و مصادره ، بتول مشکین فام

۲. منبع شناسی، انتشارات سمت؛

۳. طبقات النحویین / محمد ابوالفضل ابراهیم / نشر صیدا لبنان / ۱۴۳۰ ه ق

۴. الانصاف فی مسائل الخلاف / عبدالرحمن بن محمد ابن انباری / مکتبه العصریه / ۱۴۳۷ ه ق

۵. نشأه النحو / محمد طنطاوی / دار المعارف / ۱۴۲۶ ه ق

۶. منبع بلاغی؟؟

مولف ندارد بهتر: [ART] Comment
است حذف شود

الف) شناسه درس:

عنوان درس: عروض و قافیه			
تعداد واحد	۱	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	بررسی و شناخت اوزان اشعار عربی و تمییز شعر از نثر و قدرت بر تمییز بحور مختلف شعری		

ب) سرفصل‌ها:

- معرفی تاریخچه و واضع علم عروض و قافیه
- معرفی ارکان و اصطلاحات علم عروض و قافیه
- معرفی اوزان مشهور شعر عربی بصورت کاربردی
- معرفی زحافات و عیوب شعری
- معرفی پنج دایره عروضی و چگونگی رسم دوایر

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

د) منابع:

اصلی: وقفات مع العروض والقافیة دکتر محمد جتتی فر

فرعی:

۱. عروض و قافیه عربی دکتر علی اصغر قهرمانی مقبل

۲. عروض و قافیه عربی حمید حسنی

۳. عروض و قافیه دکتر سیروس شمیسا

الف) شناسه درس:

عنوان درس: کارورزی تحقیق (سمینار)			
تعداد واحد	۱	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	ایجاد مهارت ارائه تحقیق علمی با رعایت ساختار پایان نامه نویسی		

ب) سرفصل‌ها:

- هر طلبه موظف است یک تحقیق ۳۵ تا ۵۰ صفحه‌ای در یکی از موضوعات ادبیات عربی با رعایت ضوابط و قواعد پژوهشی و نگارشی تهیه و در یک کنفرانس نتایج تحقیق را ارائه دهد.
۱. تحقیق در قالب پایان نامه؛
 ۲. تحقیق بر اساس الگوی طرحنامه پایان نامه های معاونت پژوهش؛
 ۳. ارائه نتایج تحقیق در یک کنفرانس کلاسی.

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۵		۵	۱۰

د) منابع:

اصلی:

فرعی:

- اسلامپور کریمی، حسن (۱۳۹۳)، خودآموز مقدمات پژوهش، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمه الله علیه، دوم.

- پاکتچی، احمد (۱۳۸۲)، روش تحقیق با تکیه بر حوزه علوم و حدیث، تهران: دانشگاه امام صادق ع، ص ۳۱ تا ۳۵
- حافظنیا، محمدرضا (۱۳۷۷)، مقدمه‌های بر روش تحقیق در علوم انسانی، سمت، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اول.
- حیدری فر مجید (۱۳۹۲)، درسنامه پژوهش، قم: هاجر
- حیدریفر، مجید (۱۳۸۶)، مدرسه پژوهش و نگارش، قم: دانش حوزه.
- خاکی، غلامرضا (۱۳۷۸)، روش تحقیق با رویکردی به پایان‌نامه‌نویسی، تهران: درایت، رامین، اول.
- دهنوی، حسین (۱۳۷۶)، روش تحقیق، قم: نشر معروف.
- طوقی، مجید (۱۳۸۴)، درسنامه روش تحقیق، قم: سنابل، قدس.
- طوسی، بهرام (۱۳۷۳)، راهنمای پژوهش و اصول علمی مقاله‌نویسی، مشهد: ترانه، اول.
- اصول و فنون پژوهش در گستره دین پژوهی، احد فرامرز قراملکی؛
- روش‌شناسی مطالعات دینی، احد فرامرز قراملکی؛
- روش تحقیق کتابخانه‌ای با تأکید بر علوم اسلامی، جعفر نکونام؛
- روش مطالعه و تحقیق با تأکید بر کتابخانه، رضاعلی کرمی؛
- درس‌نامه روش تحقیق، مجید طوقی؛
- جزوه درسی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، حمید آریان؛
- مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، محمدرضا حافظنیا؛
- روش تحقیق عمومی، احمد پاکتچی؛
- درآمدی بر روش پژوهش در تاریخ، علیرضا ملائی توانی؛
- نقد متن، احمد پاکتچی؛
- روش نگارش، رضا بابائی؛
- بهتر بنویسیم، رضا بابائی؛
- پایان‌نامه نویسی، مجموعه مقالات جمعی از نویسندگان مؤسسه امام خمینی (ره)؛
- روش تحقیق مفهومی در متون اسلامی، حسین نژاد؛
- روش نگارش دانشگاهی، سلطانی.

الف) شناسه درس:

عنوان درس: ادبیات معاصر			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش‌نیاز		هم‌نیاز	
هدف درس	بررسی و شناخت ساختارها و اصطلاحات متون ادبی معاصر		

ب) سرفصل‌ها:

- بررسی وضع ادبی عربی معاصر در کشورهای عربی (مصر، عراق، سوریه، لبنان، الجزایر و عربستان)
- بررسی مکاتب ادبی معاصر با بررسی آثار شاعرانی چون احمد شوقی، حافظ ابراهیم، محمد مهدی جواهری، شیخ احمد الوائلی، توفیق زیاد، محمود درویش، جبران خلیل جبران، عباس محمود عقاد، آدونس، ابو شادی، نازک الملائکه، نزار قبانی، توفیق حکیم و دیگران
- آشنایی با آثار نویسندگانی مانند: جبران خلیل جبران، احمد امین، منفلوطی، طه حسین و دیگران

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

د) منابع:

اصلی:

۱. تاریخ الأدب العربی الحدیث، محمد جنتی فر و فیض الاسلام؛
۲. وقفات مع الشعر الحدیث، محمد جنتی فر و فیض الاسلام؛
۳. وقفات مع النثر الجدید، محمد جنتی فر و فیض الاسلام.

فرعى:

١. مجانى الشعر العربى الحديث و مدارسہ، صادق خورشاه؛
٢. قرائت متون معاصر، مصطفى جبارى؛
٣. سلسله مناهل الادب العربى، اديب مروء؛
٤. عبارات و نظرات، مصطفى لطفى منفلوطى؛

الف) شناسه درس:

عنوان درس: فقه اللغة			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	بررسی و شناخت روش ها و مراحل مفردشناسی کلمات عربی، اصطلاح شناسی علم لغت و منبع شناسی تحلیلی لغات		

ب) سرفصل ها:

○ آشنایی با مراحل مفردشناسی

- شناخت مهم ترین اصول مفردشناسی (ترادف، اشتقاق، اشتراک، حقیقت و مجاز و...)
- مشخص کردن نیاز لغوی (یافتن معنا، شناخت صحت یا عدم صحت واژه، شناخت ریشه های معنایی واژه، یافتن نکات ادبی واژه، یافتن معنای استعمالی واژه و...)
- شناخت منابع مفردشناسی (معاجم لغت، کتاب های غریب القرآن، کتاب های غریب الحدیث و کتاب های مفردات قرآن و...)
- یادگیری روش های مراجعه به منابع مفردشناسی
- یادگیری روش های جمع آوری مطالب، بررسی و نتیجه گیری (به صورت عملی و کارگاهی است).

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتابی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۵		۵	

د) منابع:

اصلی: درآمدی بر لغت شناسی، دفتر تدوین متون درسی حوزه های علمیه
فرعی:

۱. آموزش مفردات، محمد ملکی نهاوندی، قم، وثوق، ۱۳۹۲
۲. درآمدی بر دانش مفردات، سید محمود طیب حسینی؛ پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
۳. کارگاه لغت شناسی، داود فائزی نسب، تهران، گلزار کتاب، ۱۴۰۰

الف) شناسه درس:

عنوان درس: کاربرد ادبیات در علوم اسلامی			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	تخصصی
پیش‌نیاز		هم‌نیاز	
هدف درس	بررسی و شناخت جایگاه و کارکرد ادبیات عربی در متون دینی		

ب) سرفصل‌ها:

- جایگاه هر یک از علوم ادبی (لغت، صرف، نحو، بلاغت) در فهم متن
- جایگاه ادبیات عربی در فهم متون اسلامی (قرآن و روایات)
- ادبیات عربی و علوم دینی
 ۱. ادبیات عربی و علم فقه
 ۲. ادبیات عربی و علم کلام
 ۳. ادبیات عربی و حدیث پژوهی
 ۴. ادبیات عربی و تفسیر
 ۵. ادبیات عربی و سایر علوم دینی

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

د) منابع:

اصلی:

فرعی:

دروس جبرانی

الف) شناسه درس:

عنوان درس: صرف کاربردی			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	عملی	نوع درس	جبرانی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	شناخت تکمیلی مباحث مهم و نکات تخصصی بخش فعل		

ب) سرفصل‌ها:

- مضاعف
- مهموز
- لازم و متعددی، معلوم و مجهول
- حالات فعل مضارع
- ابواب مزید
- مصدر
- مشتقات ثمانیه
- تجزیه سوره مبارکه منافقون

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۵		۵	

د) منابع:

اصلی: صرف کاربردی در آیات و روایات، مرکز تدوین متون درسی حوزه علمیه قم

فرعی:

۱. شرح تصریف، ملا سعد تفتازانی؛
۲. شرح الشافیہ، رضی الدین أستر آبادی؛
۳. علوم العربیہ فی علم الصرف، سیدہاشم حسینی طهرانی؛
۴. شرح نظام، حسن بن محمد نظام نیشابوری؛
۵. مبادی العربیہ جلد ۴ قسمت صرف
۶. جامع الدروس العربیہ، مصطفی غلائینی

الف) شناسه درس:

عنوان درس: نحو کاربردی			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	عملی	نوع درس	جبرانی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	ایجاد توانایی تطبیق قواعد صرف بر آیات و روایات		

ب) سرفصل‌ها:

- روش تشخیص مسند و مسند الیه
- روش تشخیص مفاعیل خمسه
- روش تشخیص حال
- روش تشخیص تمییز
- روش تشخیص اضافه لفظی و معنویه
- روش تشخیص متعلق ظرف و جار و مجرور

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۵		۵	

د) منابع:

اصلی:

فرعی:

۱. مغنی باب رابع
۲. مغنی باب ثالث
۳. معجم النحو، عبدالغنی الدقر

الف) شناسه درس:

عنوان درس: بلاغت کاربردی			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	عملی	نوع درس	جبرانی
پیش‌نیاز		هم‌نیاز	
هدف درس	آشنایی با مباحث مهم و نکات تخصصی علم بلاغت		

ب) سرفصل‌ها:

علم معانی

- احوال خود کلام و اغراض آن:
- خبری و انشائی بودن
- مساوات و ایجاز و اطناب
- التفات
- احوال اجزای کلام و اغراض آن:
- ذکر و حذف
- قصر

علم بیان

- تشبیه
- حقیقت تشبیه و ارکان آن
- انواع تشبیه
- اغراض تشبیه
- مجاز
- انواع کلی مجاز و حقیقتشان
- انواع مجاز مرسل و علاقات آن
- انواع استعاره و ارکان آن
- اغراض و فوائد کنایه

علم بدیع

- اهم آرایه های معنوی
- اهم آرایه های لفظی

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۵		۵	

د) منابع:

اصلی:

فرعی:

۱. شروح التلخیص، خطیب قزوینی؛
۲. مطول، سعد الدین تفتازانی؛
۳. مختصر المعانی، مسعود بن عمر تفتازانی؛
۴. تهذیب البلاغه، عبدالهادی فضلی؛
۵. دلائل الإعجاز، عبدالقاهر جرجانی؛
۶. اسرار البلاغه، عبدالقاهر جرجانی.

الف) شناسه درس:

عنوان درس: نگارش ۱			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	عملی	نوع درس	جبرانی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	آشنایی با مهارت نوشتن به عنوان یکی از مهارت های چهارگانه زبان آموزی در سطح ساده و متوسط		

ب) سرفصل ها:

- نگارش ترکیب های ساده عربی
- نگارش جملات ساده اسمیه، فعلیه، ظرفیه
- نگارش متون با جملات کوتاه حداقل یک پاراگراف
- طلاب برای هر جلسه یک متن کوتاه (حدود پنج سطر) در منزل بنویسند و در کلاس ارائه کنند.
- نگارش یک متن کوتاه توسط طلاب در کلاس به مدت ۲۰ دقیقه
- هر جلسه ۲ الی ۳ متن از نگارش های طلاب روی تابلو نوشته شود و توسط طلاب و با راهنمایی استاد اصلاح شود.

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۰		۱۰	

(د) منابع:

اصلى:

فرعى:

١. العربيه للناشئين
٢. المعين فى الانشاء
٣. الانشاء الصحيح
٤. تعليم الانشاء العربى لتلاميذ المدارس الابتدائيه
٥. صدى الحياه
٦. المعجم الميسر فى القواعد و البلاغه و الانشاء و العروض، محمد امين ضناوى

الف) شناسه درس:

عنوان درس: مکالمه عربی			
تعداد واحد	٤	تعداد ساعت	
نوع واحد	عملی	نوع درس	جبرانی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	آشنایی با واژه ها و اصطلاحات زبان عربی و قدرت تکلم به لغت عربی		

ب) سرفصل‌ها:

آموزش تکلم به زبان عربی در موضوعات: -

جسم الإنسان

- الأسرة

- الأعمال و المهن و أصحابها

- الصّف

- الأفعال (الماضی و المضارع و الأمر)

- الساعة و الوقت

- الأيام و الشهور و الفصول

- المسجد

- السوق

- المدينة

- المنزل

- الوسائل و الأدوات

- الأطحمه و الأشربه

- السفر

- الكرة الأرضیة

-الدولة

- آموزش تکلم صحیح جملات عربی
- ساختن جملات و عبارات مناسب و به کارگیری آن در گفتگوی روزمره.

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
۵	۱۰	۵		

د) منابع:

اصلی:

الطريقة السهلة لتعلم المكالمة العربية (جلد ۱ و ۲) حسن الحكيم يا

العربية بين يدك - نسخه اصلاح شده دانشگاه (جلد اول؛ و دروس ۱-۶ جلد دوم)

فرعی:

۱. المدخل في تعلم اللغة العربية: السيد محمد الحيدري
۲. صدی الحیاة: كانون زبان ایران
۳. العربية للناشئين: د. محمود الصيبي
۴. مكالمة العربية غفراني
۵. تعليم اللغة العربية لغير الناطقين بها

الف) شناسه درس:

عنوان درس: آزمایشگاه			
تعداد واحد	۴	تعداد ساعت	
نوع واحد	عملی	نوع درس	جبرانی
پیش‌نیاز		هم‌نیاز	
هدف درس	تقویت مهارت شنیداری با تکیه بر امکانات آزمایشگاهی موجود در مراکز آموزشی کشور		

ب) سرفصل‌ها:

- شنیدن و تمرین تلفظ و لهجه ی فصیح عربی
- شنیدن و تکرار جملات ساده
- شنیدن و حفظ متون ساده و تکرار آن

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
			۱۵	۵

د) منابع:

اصلی:

فایل های کتاب معهد ایران للغات؛ فکری، م (۱۳۸۸ش)، شاهد و تعلم، ، تهران.

فرعی:

۱. فایل های کتاب صدی الحیاه ، فکری، م؛ اشکوری، س.ع؛ انصار شهری، ع، (۱۳۸۷ش)، کانون زبان ایران، تهران.

۲. توکلی، م (۱۳۹۵ش)، آموزش زبان عربی از طریق فیلمنامه محمد رسول الله. همای رحمت، اصفهان.

الف) شناسه درس:

عنوان درس: معانی حروف			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	جبرانی
پیش نیاز		هم نیاز	
هدف درس	آشنایی با حروف و معانی آن ها و به کارگیری آن ها در فهم متون عربی		

ب) سرفصل ها:

- ما
- فاء
- کم
- کیف
- لام
- مع

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

د) منابع:

اصلی: معنی الادیب باب اول، یا معجم النحو (معنی جدید برادران سوال شود)

فرعی:

۱. معنی اللیب باب اول
۲. معجم القواعد العربیة فی النحو و الصرف، عبدالغنی الدقر
۳. موسوعه النحو و الصرف و الاعراب، امیل بدیع یعقوب

الف) شناسه درس:

عنوان درس: تحلیل ادبی متون حدیثی			
تعداد واحد	۲	تعداد ساعت	
نوع واحد	نظری	نوع درس	جبرانی
پیش‌نیاز		هم‌نیاز	
هدف درس	ایجاد توانایی خواندن و فهم متون حدیثی با تکیه بر قواعد ادبیات عرب و واژه‌شناسی		

ب) سرفصل‌ها:

- تبیین موضوع و اهمیت تحلیل ادبی متون حدیثی
- تبیین قواعد مربوط به تحلیل ادبی متون حدیثی شامل تحلیل صرفی، نحوی، بلاغی، لغوی.
- تحلیل ادبی احادیث منتخب حداقل دو صفحه در هر جلسه (جهت کاربرد و تمرین و تحقیق طلاب)

ج) شیوه ارزیابی:

آزمون نهایی		آزمون میانی	ارزشیابی مستمر	
شفاهی	کتبی		ارائه کلاسی	تحقیق
	۱۷		۳	

د) منابع:

اصلی: متون منتخب استاد

فرعی:

۱. الکافی
۲. الخصال صدوق
۳. عیون اخبار الرضا/ صدوقی
۴. مکارم الاخلاق طبرسی
۵. نحو الوافی
۶. مصباح المنیر
۷. مجمع البحرین
۸. شرح رضی